

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: Dr. VÁKÁR LAJOSNÉ	Előfizetési ár:		Nyitóléti költségek díja soronként 1 Pengé Kéziratok nem adóznak vissza. Hirdetési díjak a legelőszörben számítottak. Kiadóhivatal: Csikszerecs, Apafi Mihály-utca 15 sz.	Felelős szerkesztő Vitéz Részegh György
	Éves díj: Pengé 6.— Féléves díj: Pengé 3.—	Negyedéves díj: Pengé 1.50 Példányonkénti ár: 17 fillér		

Az Alma-Mater falai között.

Irta: Dr. Abraham Ambrus egyetemi ny. r. tanár.)

Mélyszégyes megindulással és különleges szívbeli melégséggel köszöntelek Benneteket Kedves Barátaim abból az alkalomból, hogy 30 hosszú, küzdésemmel, hányódással, harccal és reménységgel bőséges esztendő letelte után, ismét együtt vagyunk itt, az alma mater falai között, ahová 30 esztendőn keresztül annyissor hittel, reménységgel és fűvi szeretettel szállt háza a lelkünk.

Köszöntelek benneteket szívem minden érzelmével. Köszöntelek benneteket mind, akik megjelentek itt, de a legmélyebb megindulással köszöntöm azokat, akik nincsenek itt. Köszöntöm volt tanárainkat, és valamikor velünk együtt küzdő diáktársainkat. Köszöntöm tanárainkat, akik ott a Nagysomlyó tövében s itt e díszes palotában atyáink helyett atyáink, tanítóink, vezetőink, megértő, hű barátaink voltak, kiket elfed előlünk az édes anyaföld, de emléktük ragyog, s tanításuk munkái bennünk és utódainkban.

Köszöntöm egykori diáktársainkat, kik a duló osaták viharában forrón szeretett hasánként vérüket ontották, s azért, hogy mi tovább élhessünk, életüket adták. És köszöntöm azokat is, akiket itthon, vagy távol a hazai földtől, életük dereka előtt ragadott el a kegyetlen halál, és köszöntöm minden tagjával együtt és összességben azt a nagy és lelkiköszégségben élő ideális családot, melyből 30 esztendővel eselőtt innen elindultunk.

Köszöntelek benneteket volt diáktársaim, akik itt vagytok magánosan, vagy családotokkal egyetemben, és titeket is immáron őszülő, s az iskola falai közül lassan távozni készülő öreg tanárainkat, s atyai barátainkat. Köszöntelek titeket mindnyájan, akik velem együtt mesébe hordoztatok a székkelytarisnyát, akik forrón szeretett hasánknak minden részében elhelyezkedve kemény posztón álltatok és álltok még ma is, azért, hogy ebben a szépséges országban, melyet hűvös lehetetével körülvevő a Kárpátok kossorúja, ahol a ringó kalász menten magyar multról beszél a négy folyó, az erdő, a patak, a fenyő, a csacsogó forrás, az emlék, a remény, s a rendíthetetlen hit, magyaré legyen a jelen, neki nyíljon a jövő, ő legyen itt az örökös, az ur és a parancsoló.

Köszöntelek benneteket együttesen kedves testvéreim és bár meggyőződésével vallom, hogy a készorítás, amelyet egymással éretettünk, a tekintet, amelyet egymással váltottunk, elmond mindent a multról, a jelenről s a bizonytalannak látásról, de egészen bizonyos magyar jövőről most, amikor itt együtt vagyunk, mégis megszólal a szív, s bészégre nyitja ajkát a gondolkodó elme. Hadd jöjjen tehát az emlékezés, bészéjjen a gyermeki mult.

Emlékezünk Csiksomlyóról, a kicsi faluról, hová 38 esztendővel eselőtt 104-en gyűltünk össze a csiki falukból, s a gimnáziumban, az internátusban, a székkelymenti kicsi faházakban tanulni, s építeni kezdünk, ahol harcolva a természet mostohaaságaival, a multtal, s a segítségéggel, küzdöttünk, bízunk, s a nagy életküdelemher oktatást, tanítást és biztatást tanárainktól oly bőségesen kaptunk.

Csiksomlyó, te drága kicsi székkely falu, 30 esztendőn keresztül mennyit gondoltunk rád! Hányssor jutott eszünkbe a kegytempio-

mod, s benne a osodatevő Istenanya szobra, az öreg gimnázium, az internátus, a Nagyborviz a kicsi Somlyó tövében, a pünkösdi bucsu, a laboratorium, a veni sancte es te Deum. Harminc esztendőn keresztül óh hányssor gongoltunk rád szeretettel, melegséggel és gyermeki vágyakozással, kicsi nyires hegyünk, kálváriás, Kicsi-Somlyó, ahová kirándultunk, ahol ródiastunk, szánkástunk, ahol a virágillatos, szines hegyoldalon lepkék után futkorasztunk, s ahonnan május első napján, mikor fakadt a nyírfa levele, tanulószobánk dissitése, a hajnali szürkületben, szídelő galyakat hostunk...

Óh hányssor állt meg előlünk 30 esztendőn keresztül derűs, tiszta tekintetével, katonás, nyajas modorával, állásával, járásával, cselekedetével, gondolatával, szavával és bészéddével oktató igazgatónk bellehenfalvi Pál Gábor a vezető ember és jeles pedagógus, akinek egyenes gerince, és nyílt tekintete irányt szabott tetteinknek, akinek elméje, akarat, és szelleme éle vasakaratunkat acéllá verte, szellemünk élet, ha kellett, mindig megkészeserte. És hányssor nésett ránk jóasog tekintetével Jakab Antal a pedáns, pontos öregur, aki kemény volt a tábla előtt, de lágy volt, és ember volt, mikor kihajolt a székkelyen lévő háza ablakán, s nekünk, akik olykor segítettünk neki, gyümölcsöt osztogatott. És hányssor jutott eszünkbe Csató János az eszermester, a pompás megfigyelő és természetbarát, Erős Józsi bácsi a történész, a favágó, s az egyszerűségben mintaadó székkely, Papp András, az öregedő, de lelkes történelemtanár és a többiek mind, akiket elfed előlünk a föld, de él az emléktük, amíg élünk, emlékezni, tanulni, hozzájuk mindig visszajárunk. Drága szent öregek, legyen pihenésük csendes, emléketek áldott. Tanításotokat magunkkal vittük, a rátk saégyent soha sem hostunk. 30 hosszú esztendő eltelte után jelentjük nektek tisztelettel, es jelentjük önérettel, hogy a visgát az életben is mindenütt, mindenkiel szemben sikeresen elvégeztük, helyünket mindig és mindenütt becsülettel megálltuk. Emberek, férfiak, magyarok és székkelyek voltunk, akiket nem bűvöl el a circei hang, és nem kábit el a diosfén, mert kemény az akaratunk, bátor a lelkünk és érső a szívünk.

De emlékezem reátok is, ti régi öreg szolgák, akik ott kint a hosszú fehér iskolában nekünk csengettetek, kézzel, s értelemmel küdelmünkben mellettünk voltatok. Óh hányssor szállt vissza a lelkünk hosszuhás közepe bejáratához, ahol az öreg Balás István oly sokszor állt, lelőgő vastag szürke bajusszal, rogyant térddel, de egyenesen, kezében a hosszú mogyorófa pálcával és husta a csengő kötelét. Hányssor jutottál eszembe öreg Pista bácsi, mikor elnéstem és elhallgattam a technika osodát — hányssor gondoltam rád aki azt mondtad a gramafon bészé hallattára: „nem tudom elhinni, hogy lelkes állat ne volna benne...”

És nekünk kellett megérnünk azt a diosőséges tavaszt, mikor az ősi iskola kapui beárultak s Csiksomlyó százados lelke megindult, hogy tovább virulva tovább alkosson Csikszerecsben itt, az ujkéletű, megyei székkelyen. Gyönyörűségeen szépek voltak azok a tavasszi napok, amikor 1911-ben elindulánk Csiksomlyóról bé a Székkelyre, hogy felssereljük est a osodálatos szépségű palotát, amelynél szebbet nem alkotott emberi szellem, és nem emelt emberi kéz és emberi erő ebben a szépséges ragyogó hasában. Hogy hostuk, ami hosható és menthető volt onnan az öreg isko-

lából, amelyet századok előtt Szent Ferenc alázatos gyermekei építettek Istennek és hasának, amelyben ók tanítottak, s amelyet nem sokkal eselőtt ók adtak át a magyar kultúrának. Hogy hostunk mindent a hátunkon, a kezünkben, s hogy népesítettük be eszközzei, könyvvel, képekkel, szellemmel, székkelyel, akaratral és önmagunkkal, és hogy nyitottuk meg ünnepeggel, mussikával s bészéddel est a pompázó palotát. Hogy szerveztük meg a munkát, amelyet még a 22 esztendő idegen járom sem tudott semmivé rentani, magyar voltától, s jövőt építő döntő szerepétől nem tudott megfosztani. Mint juliusi rét tarka virágssönyegéről es illat, ugy áradt szét innen az erő, a lélek, s rendületlen hit, amely harccal, akaratral töltötte meg ennek a sokat ssenvedett, de nagy jövőre hivatott örök Magyarországnak völgyét, hegyét, virágát, s az élet nehéz küdelmei között olykor megroppanni készülő, mindig feleleszhető bizó magyarságát.

Milyen új volt, milyen ragyogóan szép volt nekünk a díszes palota, benne a modern felszerelés, és milyen felemelő volt számunkra annak az érzése, hogy mi vagyunk azok, akik előssör lépünk be ebbe a tündérországba, hogy mi vagyunk a láncosmek, akik belekapcsoljuk a továtendő multat az erő, elszakíthatatlan es elvághatatlan láncba, es örök es elszakíthatatlan magyar jövődbe.

Milyen drága érték, milyen ragyogó csillag és milyen vonzó jelenség volt Kassai Lajos, az első nagy csikszerecsi igazgató. Mennyi utraalóval, mennyi tudással, mennyi akaratral, nemes önhittel és milyen rendíthetetlen bizalommal bészétt az életbe ő az ideális lelkületű, magasan szárnyaló szónok, ihletett ajku póéta, a tudós, a kemény jellem, a szerető, de igazságos atya. Óh hányssor haladt végig csendes lassu lépteivel a folyosókon, a termeken, hányssor állott meg előlünk fürkésző tekintetével, komoly kérdéseivel és bölös tapasztalatokra épített okos tanácsával. Mennyi életet, mennyi erőt, mennyi önbizalmat és mennyi jövődőt öntött belénk Kádár Ferenc, az aranyssavu magyar tanár, aki ifjusága virágában reményei kösepén tért meg osendesen a hasai földbe és Rész János a gazdasaglelkű igazgató s hittanár.

Hányssorhivatok fel, s hányssor felelénk nektek kedves mestereink. És most újra itt vagyunk 30 esztendő után felelésre készen állunk. Kérdessetek és mi válaszolunk. De ha nem kérdettek, akkor is felelünk. Feleletünk rövid, egyenes es ennyi: Isten es ember előtt valljuk, es jelentjük, hogy megtettünk mindent, amire megtanítottatok, megtettünk mindent, amire megtanított a föld, amelyen születtünk, a nép, amelynek vére ereinkben kering, es a fajta, amely immáron hosszú századok óta itt küzd az életért, amely nem keres kényelmet, kitérőt es görbe utakat, hanem halad nyíltan es halad egyenesen, mindig csak előre. Es feleljük tovább azt is, hogy soha, sehol, semmi körülmények között saégyent nem hostunk rátk, iskolánkra, földünkre, es mindenekfelett szeretett édes székkely fajunkra. És van még egy feleletünk, es est legyen szabad mindenél jobban hangsúlyosom, hogy azok a visgák, amelyeket itt, az egymástól alig másfél kilométerre álló két alma mater falai között tettünk, nem csiki visgák, nem magyarországiak, de örök emberi visgálatok voltak. Mert bészélhet bárki, bármit, egy egészen bizonyos, s est vallom mindenkielőtt es mindenkiel szemben, hogy es a csiksomlyói es csikszerecsi diák, aki tanárai utasításait es tanításait bus-

*) A Hegyő Mária főgimnázium öreg diákjainak 30 éves találkozója, 1943. június hó 29-én elmondott bészé.

gón felhasználta, a Kárpátok gerincén belül inferioritásban nem maradt senki mellett soha.

De hát hallgassuk tovább a haszatéró mulat. Üljen legyen simogató karjai kőné az emlékezés, s tartson kellemes álomlásban még tovább a visszatérő mult. Jöjjenek vissza az utolsó iskolai órák, a bucsuság könnyes pillanatai, a munka, az előkészület napjai, a számadás és a válás. Mennyi édes emlék, mennyi öröm, mennyi vágy és mennyi fájdalom.

Alig néhány nappal eselött mult harminc esztendeje annak, hogy tul az épület másik végén az internátus ebédlőjében végetért a bucsuvaosora s mi, akiket addig megfogott a munka, s rohanó lépésekkel vitt előre a kötelességteljesítés, egymás nyakába borulva sokogva ismételtük a fájdalmas mondást: eddig legalább diákok voltunk, s most nem vagyunk semmik. — És valóban úgy volt. A magáramaradottság, az elhagyatottság s a semmiféle társadalmi oszáltyhos való nem tartósandóság keserű érzése vitt vissza a székelv fiauksba, s a dráncával földött kiosi fahásakba, ahol akkor már idegenek voltunk, s ahonnan tanácsot és támogatást többé már nem kaphattunk. Mert ha van keserűség a székelv sorában, ha van örömtelenség és van fájdalom a székelv falusi gyermek előhaladásában, akkor kedves Barátaim itt van a legnagyobb keserűség s itt van a legnagyobb fájdalom. A magáramaradottság az egyedülvalóság keserű érzete vitte el oly sokszor esemünkrol éjszaka az álmat s az ujra visszatérő gondolatokról — eddig voltam valami, s most semmi sem vagyok; lehetnék én is valami, de nem tudom, hogy, hogyan, és nem tudom, miből; — megkérdesném valakitől, hogy mit tegyek, de itthon nincs kitől. — És jöttek tovább a kínos kérdések, — s akarva nem akarva ott tántorgott a mélységes úr, amely szállt és gyermekeket örökre elválaszt...

És mégis tovább mentünk. Az alma mater ragyogó fényében megvilágosodott, tisztánlátó és kicsiszolt elme s a körülmények törvényességével megbízható s vív megtalálta az utat. Tűnődésünket, tanácstalanságunkat elhárította követte, s az élet, a szigorú bíró s a kegyetlen kritikus a székelvbe fogott. Keményen, dacosan vágtunk neki az utnak, s most 30 hosszú esztendő lepergése után számban és erőben megfogytokva deressedő hajjal, de gyermeki lélekkel visszajöttünk újra. Visszajöttünk, hogy erőt merítve lamét elinduljunk.

Nehéz ut volt az, ut különösen nehéz, amely idehozott. Nehéz volt és olykor fárasztó. Ruhánkat sokszor belepte a por, megszagatta az ág, a tövis, s az idő. Sokszor fájt a szívünk és sokszor vérszett a lelkünk, de mi nem esügedtünk. Velünk volt az Isten, kísért az alma mater órisz szelleme, és vesetett vezérlő, simogató kese. S most, ha nem is mind, de itt vagyunk épen, itt vagyunk további komoly és erős munkára készen. Itt vagyunk úgy, ahogy elmentünk, testben és lélekben épen. Itt vagyunk, mint székelv, mint magyarok, mint testvérek, és mint munkatársak, akiket nem vakított el a magas polc, és nem tett büszkév s elbizakodová, őnhitté az elismerés, a siker, a mód, s rang. Székelv vagyunk, testvérek vagyunk, hívó, bisó és dolgozó hű magyarok vagyunk. Székelv vagyunk, olyanok, amilyenek szült és nevelt az anyánk, olyanok, amilyené alakított a vadvirágos rét, a mocsolyóg hegycsúcs, a beszélt forrás, a cikázó villám, a munka s a dermesztő hideg. Székelv vagyunk, akik vállaljuk a kemény székelv sorsot és dolgozunk azért a népért, melynek gyermekei vagyunk és dolgozunk a földért, melyet örökre szívünkbe szántunk, s amelyre 30 esztendőn keresztül a Duna Tisza tájáról s a nagy világvárosok fényéből, árnyából, mindig visszavágytunk.

Testvérek vagyunk a vér jogán, a mult jogán, a minden galádsággal, álnokeggyal, és hasugsággal szüntelen harcoló szent igazság jogán. Testvérek vagyunk, mert testvérnek születtünk, mert assá tett a vér, a táj, a vidék, s az alma mater simogató kese. Assá tett a mult szennvedése, s assá tesz a jövő küzdelme. Testvérek vagyunk, akiket egybe kapcsol az iskola lelke, aselleme és varássereje, de testvérnek vallunk minden igaz székelvt, aki itt a Hargita oldalán otthont, haasát, hitet és kegyeret keres...

Magyarok, bisó, dolgozó, hű és hívó magyarok vagyunk, kik megalkuvás és megcsalás nélkül hiszünk rendföletlenül a magyar jövöben, és vállaljuk mindig és mindenben a magyar sorsot, akkor is, ha örömetosztogató, de akkor is, ha keserű, és áldosatot kíván. Magyarok vagyunk, hívó, hű magyarok, akik hiszünk és valljuk rendföletlenül és valljuk szentséges meggyözödéssel azt, hogy tul az égen, tul a felhőn és tul a látó határ szélén tul az időn és tul a nagy mindenségen van egy örök Mindenható Isten, aki felel a keserű, és felel a végre, aki hajta az életkereket, és fenntartja a Jelenet. Hiszünk az élet értelmében, céljában, hiszünk a magyarság jövöjében, és hiszünk a hatalmas, önálló és független, az örök és elpusztíthatatlan nagy Magyarországgban. Hiszünk, s azért amiben dolgozunk, élünk és ha kell meghalunk...

Körülöttünk dühög, tombol a vihar, dörög ropog az ég, s a meggyözött emberi szivekből verpatatok folynak. Mit hoz a jövendő, nem tudja senki. De biszünk, mert velünk az igazság és velünk az Isten. Ő írja a Jelenet és Ővé a jövö.

És most én aki ezen a gyönyörűségű juniusi délelőttön elmerengok a mult emlékeim a kiosi csiksomlyói diák kérés, könyörög szavával fordulok a Gondviselő Istenhez, hogy áldja, védje a mi édes, drága, szép hasánkat, áldja védje est a gyönyörű alma matert, hogy viruljon, hogy fejlődjön időtlen időközön keresztül. Adja, hogy mindig magyar, és csak magyar legyen az az áldosati tábely, ahol székelv és magyarok az Isten örök dícséretére s független, szabad Magyarországgal megteremtésére magyarul tanulnak, s aminek megmaradásáért szívvvel, lélekkel, karral, és karddal harcolnak...

Legyen emlék és élmény ez a nap. Legyen öröm, de legyen intó jel és figyelmeztetés arra, hogy határon vagyunk, ahol örködni, keményen dolgozni s teljes lélekkel hinni szentséges kötelesség és vérrel írott örök magyar parancs...

Testvéreim áldjon meg az Isten, védjen vezessen s oltalmazzon tovább.

Zsindely Ferenc dr. miniszter személyesen adta át a csikszeredai szállodát.

Hálával gondolunk arra az áldozatos magatartásra, amivel a kormány a Székelyföldet támogatja. A visszatérés után egész figyelmével fordult a kormány ennek a sok megpróbáltatást ért földnek és népének megsegítésére. Amit századok mulasztottak azt megértő jövöbe tekintéssel próbálja az új magyar élet.

A nemzet háboruban áll. Minden pénz erre a célra szükséges. És a magyar kormány hősi erőfeszítésének még marad lehetősége arra, hogy ezzel a néppel szemben jövőtegye a történelemnek minden mostohaaságát.

Csak egy gondolata lehet minden székelv embernek ezzel a gondossággal szemben. A hála. Nagy dolog az államhatalom jóindulatát mögöttünk érezni. Mi tudjuk igazán, akik a közel multban annyi keserűséggel láthattuk egy nép elkoldosításának ördögi szándékait.

Adjunk hálát a Gondviselőnek, hogy ismét haszatértünk. Használjuk fel üntudatosan a történelem kedvezőbb hullámverését a megerősödésünkre. Ne civalokdjunk, ne gyűlölködjünk. Egységes hittel és a komoly időköz illő megkülönböztetéssel tegyük meg egymás kezét, hogy így legeredemnyesebben nemzetünk javára fordíthassuk azt a sok jószándékot amit a magyar kormány ennek a népnek felemelésére fordít.

Ezzel az érzéssel várta Csik vármegye székelv népe Zsindely Ferenc dr. minisztert és feleségét Tüdös Klárát, akik Kardos Olivér dr. államtitkárral, feleségével, Imrédi Kálmán M.A.V. elnökkel és kíséretével érkezett meg 1943 június 28-án este Csikszeredába, hogy a városnak átadja a kereskedelemügyi miniszterium által épített két emeletes szállodát.

A szálloda gyönyörű ajándék. Bardon Alfréd építész-mérnök tervei szerint Dávid budapesti vállalkozó építette. Remek alkotás. Bátran mondhatjuk, hogy a Székelyföldnek ma a legmodernebb, minden kényelemmel ellátott szállodája. Az épület alagsorában van elhelyezve a központi fűtés gépezete, a szálloda saját villanytelepe, a légótalmi pinco, raktárak, két hatalmas autogarás és egy söröző. — A földszinten van a beléplő, portásztülke, telefonközpont, étterem, konyha, szüntés, kisboltgáló berendezések.

A két emeleten 36 szoba van elhelyezve a legkülönböztesebb kényelemmel, fürdőszobákkal. Ötven ágy áll rendelkezésre, asztalka esetén 80 fekvőhely is beállítható. Rendszeres gondoskodás történik arról, hogy a minden háborus nehézséget megófoló nagykereskedéssel megépített díszes ennek a városnak megfelelően parkírozott környezetebe kerüljön. Ennek az értékes ajándéknak hivatalos átadására hozta hősünk hétfőn este a Hargita-express Zsindely minisztert és kíséretét, akiket az állomáson Kovács Károly dr. főispán, Ábrahám József dr. alispán fogadták. Bekiszérték a magas vendégeket az új szállodába, amelynek hall-

jában Szász Gerő polgármester üdvözölte a minisztert, feleségének Gabodi Margit, Márkos Olivér dr. államtitkár feleségének pedig Puskás Márta adtak át virágcsokrokat.

Péter és Pál napján reggel 9 órakor Csikszereda város képviselőtestülete teljes számban megjelent a szálloda előcsarnokában, ahol elsőnek Csikvármegye alispánja Ábrahám József dr. köszöntötte a minisztert.

Zsindely Ferenc közvetlen meleg szavakkal válaszol. Hangostolja, hogy minden magyarunk, aki hivatást érez ennek a népnek, a fajtájának felemeléséért ide kell fordulni a székelv felé. A székelvségre minden időben kemény hivatás várt. És a hivatás soha sem veszélytelen: Ennek a népnek minél erőteljesebb rajokat kell kibocsátania a nagy magyar elők felé. Ebben támogatni ezt a népet kötelességné kell érezze minden üntudatos magyar testvérnek.

A miniszter szavai után Szász Gerő polgármester mondott köszönetet a kormány támogatásáért, amire a miniszter újabb gondolatokkal válaszolt. — Fontos az, hogy üntudatos magyarsággal álljunk helyünkön. Sokat mulasztottunk — mondja a miniszter. — Mulasztottunk az idegen megszállás előtt is. Sokat kell pótolni, különösen a magyar üntudat hiányosságain. De eszentul hiszem, hogy virrad. A magyarság álmából ocsudik. Meg vagyok gyözödvé, hogy megbirkozunk a nehézségekkel, mert ezt parancsolja a jövök, amely egy táborba parancsol minden magyar embert.

A városi szálloda átadása ezzel befejeződött és Zsindely miniszter kíséretével a Hargita fürdőre gépkocsizott, ahol letette az alapkövét annak a 16 szobás turista szállodának, amelyet szintén a keresk. miniszterium épített, még ezen a nyáron. Szilárd József csikszeredai építész mérnök tervei szerint.

Hargita fürdő után megtekintette a miniszter a csikszentmárton-úrvölgyi utat, majd Tusnádon át Háromszék felé folytatta útját. Tusnádtól Márton László dr. tiszolcsabíró a községek küldöttái élén várta a minisztert. Tolmácsoltta a községek azon kérését, hogy a Szent Anna tóhoz vezetó utat a számkúra nagyjelentőségű csiki területen vezessék keresztül. Míután a miniszter meggyözödvött arról, hogy a kérésnek gyakorlati alapja van, elvben hozzájárult az alsóki községek kérésének teljesítéséhez.

Zsindely miniszter és kísérete csikvármegyei körútját Péter és Pál napján délután a Gyilkos-tó csodálatos szépségeinek megtekintésével jelezte be. A tónál töltötte az éjszakát, majd június 30-án reggel a Hargita-expresszel visszautazott Budapestre.

Hadiadót vetnek ki azokra, akik nem teljesítenek fegyveres szolgálatot.

Az Országos Alföldi Bizottság szenedi nagyjelentésén Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter beasését mondott. Hangostatta, hogy a gazdaságpolitika vesérelve változatlanul két szobán foglalható össze: a honvédelem mindenekelőtt. Valamennylen katonái vagyunk a hátsó fronton. Dolgozunk kell erőnk végső megfeszítésével azon a helyen, ahová a sors állított bennünket. Tisztességről és becsületről kell tanulmányosságot tenni egyéni érdekeink háttérbe szorításával és fegyelmet, engedelmességet tanúsítani a fronton küzdő katonáink példájára.

Gazdasági téren az előföltétel a harmónia a termelési ágak és a foglalkozás körök között és az egyensúly helyzetének megteremtése. Ez lényegében a kérdés.

Keután rámutatott szóra a tényezőkre, amelyek a háboru óta emelöen hatottak az árszínvonalra. Ezek a tényezők eddig mozgásban tartották az árszínvonalat, de est a fejlődésl folyamatot most is kell aérni. A menőgazdasági árakat, az ipari árakat, a munkabéreket, a fizetések, nyugdíjakat és adókat harmónikus meg kell állapítani és es az, ami most megtörténik az új gazdasági évben.

A menőgazdasági árszínvonal a 40 pengés buszáron épül fel. Es nem jelent azt, hogy ugyanilyen arányban emelkedjenek a többi menőgazdasági cikkek árál is, hanem azt, hogy az összes menőgazdasági cikkek árál a 40 pengés buszhoz viszonyítva egymás között is harmóniában lessnek.

Az ipari árakat úgy fogjuk megállapítani, hogy a termelési polgári hasznosításon az iparok.

Igen nagy a probléma a kereskedelem kérdése. Szükség van a valódi és szakértő kereskedőre, viszont ezeknek is meg kell előgedniük a polgári hasznossal.

A munkások, tisztviselők, nyugdíjasok, általában a fizetéses alkalmazottak fizetését is hozzá kell idomítani az ujonnan kialakított árszínvonalhoz, különösen a kisebbeket, akik arra leginkább rássorolnak. Az 1938 óta bekövetkezett áremelkedéseket természetesen nem lehet teljesen kiegyenlíteni s ezért áldosatot kell kérnünk esektől a társadalmi rétegektől is. Sorunkon javít a közellátás jobb megaszervezése.

A gazdaságpolitika következő feladata az árszínvonalnak minden erővel való tartása, az áraknak, béreknél és fizetéseknek a rögzítése. Hangostalta a pénzügyminiszter, hogy a közellátást csak egyenletes és igazságos esztetésással lehet biztosítani. A közellátást szervesen rendszeres kiépítésének máris vannak eredményei, mint aminek a kenyér- és lisztfejlesztés emelése, a textilleltetés terem beállított javulása. Ha az elsőrangú ellátás cikkekből mindenkit megkapja a háborus viszonyokhoz mért részesít az előlri minimális áron, akkor meg fognak szülni a fizetés- és béremelési törekvések. De es talán a legerősebb fegyver is a fekete piac ellen. Ebben a kérdésben az egész nemzet egységes összefogására van szükség. Mindenkül lássa be, hogy a nemest elleni bün a feketén vásárlás. A fekete áru azt jelenti, hogy valakinek a szájából elvontuk a

KÜLÖNFÉLÉK.

— Orvosi hír: Dr. Császár László gyergyószentmiklósi fogszakorvos, 12 havi harctéri szolgálata után hasatéri és rendelését újból megkezdte.

— Harminceves találkozó. A csikszeredei főgimnázium 30 esztendővel eselött érettségizett öreg diákjai, Péter és Pal napján érettségi találkozóra gyűltek össze. Fejemelő, lelkemelő ünnepe volt ez. — Tízennyegen jöttek el az ország minden részéből elsodródott öreg diákok közül, hogy lelkiüket felfrissítsék az őszi ünnepek, Csikszeredei levegőjében. Megjelentek: András Gyárfás (géplakatos, 9 gyermek édesapja), Heiwigh Vilmos a Csell-cég főkönyvelője, Abraham Ambrus egyetemi tanár, Darvas Albert plebánus, Szekely Romsó magánhivatalnok, vitéz László Károly főmérnök, Sándor Lajos Műv. felügyelő, Balogh Elek főmérnök, Benecz Béla k. jegyző, Kertész Béla állami nyugdíjas, Dr. Fejér Manó kóro orvos, Molnár János nyug. orvos. Az öreg diákok asszemlést hallgattak a csikszeredei kegyeleti templomban, melyet Darvas Albert plebánus mondott, majd bevonulnak a seredei gimnáziumba. — It az ünnepi beszédet — melyet lapunk más helyen teljes egészében közlünk — Abraham Ambrus egyetemi tanár mondta. Különösen meghatározó volt az ünnepség azon része, amelyen elhatározták az öreg diákok, hogy 1943—44. tanévtől vállalkoznak egy szegényesorsú ssekely gyermek tanításának teljes költségét. Ezenkívül egy dandári tanuló visszatérőit vállalkoznak és letették alapját egy a gimnázium falai között felállítandó hősi emlékműnek, amely előtt az intézet ifjusága évenként megemlékezik az iskola hősi halottairól.

— Nagy érdeklődés előzi meg az Elektromos csikszeredei vendégserenpéket. A Csikszeredei Testvér Egyesület választmánya Gedai József dr. vármegyei tiszti főorvos előkötete alatt ülést tartott. A választmány megállapította, hogy az egyesület fejlődésben lévő labdarugó csapatát megfelelő cipőkkel, mezzel és más felszereléssel kell ellátni a lehető legkorábbi időn belül. Az egyesületnek 15 ezer Pengő kasszán áll rendelkezésére, amiből a labdarugó csapat felszerelésének beszerzésére az önkéntesek ösztönözésére utalványozták. A labdarugó szakosztály vezetője ímerítette, hogy a pályán ideiglenes ültözöt építtetik. Ezt a kiegészítő épületet, annakidején, a pálya végleges rendezése során korszerűvel helyettesítik. Választmány utasította egyik játékost, hogy személyesen utazzon a fővárosba és a lehető leggyorsabban szerezze be a labdarugó csapat felszerelését. Vasárnap, július 4-ikén már az új felszereléssel áll ki a CSKE csapat a budapesti Elektromos ellen. Az előző bejelentette, hogy az egyesület alapszabályait a vállalat és községi tanácsok miniszter, a belügyminiszterrel egyetértésben jóváhagyta. A választmány utasította az elnökséget hogy a vármegyénél és városnál tegye meg a szükséges lépéseket az egyesület anyagi támogatása érdekében.

— Törvényességi hírek. Ferenczi Péter gyergyóújfalvi illetőségű szolgálgény Antal Gyulaival szolgált Csikdánfalván. Egyik Este Horváth Ferenc kíséretében gazdája gabonaszékhöz aurrant Ferenczi a míg társa kint „felszedt” — 70 kiló árpat lopott. A gabonáját nyomban eladta 22 pengőért Horváthnak. Ezenkívül két esetben kisebb összeget vitt fel gazdája számára, amit nem juttatott rendelkezésére helyére. A csikszeredei törvényszék büntönek találta a szolgálgényt: én büntetését, amért Ferenczi Péter lopás és alkalmatlan miatt 1 évi börtönnel, Horváth Ferenczi büntetésesség miatt 8 hónapi fogsárra ítélte. — Bartha József gyergyótekercsapati munkás Csikszeredei önkéntesbiztonsági Nyilvántartó József. A találkozás öröme kocamába mentek s alapsan felöntötték a garatra. Bartha ezt az alkalmat arra használta fel, hogy Nyilvántartó József 434 pengő tartalmas pénzárcaját ellopja. A törvényszék büntető egyenbírája 8 hónapi börtönnel ítélte Barthát. — Demény Sándor kisteleki lakos bejelentést tett, hogy elemlesserraktárából eltűnt ötven kiló liszt. Másfél hónap múlva az eltűnt szakkokat szőpen látva Tanó István kiczi lakásában az ágyban megtalálták. Kihallgatása során azt állította a vádolt, hogy az erdőszélén, egyik bokor alatt találta a szakkokat, mintegy kéklikönyv listával. Tanó István jogtalan eltulajdonítása miatt 100 pengő pénzbüntetésre ítélte a törvényszék. A vádoltat szabadságra helyezték. Az ítéletek jogerősek.

— Halálhírek. Németh János géplakatos, 74 éves korában július hó 25 én meghalt Csikdánfalván. Temetése július hó 27 én volt igen nagy részvét mellett.

— Pál Gyula nyug. igazgató-tanító, 72 éves korában, július hó 26-án meghalt Csikszeredejében.

— Kévet kötött a derekára és a Szent Anna-tóba ölte magát Pár nappal eselőt a Szent Anna-tóban férfi holttestet találtak. A holttest ruhájában semmiféle irat nem volt, amelyből személyazonossága megállapítható lett volna. Már az első pillanattól késégtelenség látszott, hogy öngyilkosságról van szó. Mint megállapították, az életunt ember nagy darab követet kötött a derekára és úgy hajította végre tettét. Homozs nyomozás után sikerült megállapítani, hogy a holttest Pál Imre kászonyfalvi nyugalmazott esendőrmenterrel azonos.

— Felülvizsgálatok a csikszeredei székely zenekar 1943. évi június hó 3-án tartott jubileumi hangversenye alkalmával: Horváth Aladár főhadnagy, Dóczy András kereskedő 100—100 P., Dr. Kovács Károly főispán, Bány István főhadnagy, Csab István hentes 50—50 P., Nemesy Ernő asztalos, Dr. Erdős Péter, Vákár könyvkereskedés, Dr. Balázs Kálmán főorvos, Maurer Béla, Fehér Béla, Szűcs Györgő polgármester 20—20 P., Dr. Fényes Endre, Hajnó István, Elekcs Zoltán, Bece Zeigmond, Karácsony János, Bakai Károly, Mihály Gyula 10—10 P., N. N. 8 P., Németh Ötönné 5 P., N. N. 4 P., László Domokos 3 P. 10 fillér, N. N. 4 P., Császár Ferenc 2 P., Bodor N. sz. Horváth Zoltán sz. Salló N., Henyér N., Fehér Károlyné, Csoma Sándor, Kovács Józsefné, N. N., N. N. 1—1 P., Biró Károly 50 fillér, N. N. 20 fillér. A székely határőr zenekar vezetősége és tagjai szintén is köszönetet mondanak az adakosoknak.

— Csikszeredején új jegyzője. A belügyminiszter Imre M. Elek kőjegyző, csikszeredei lakost Csikszeredejébe nagyközséghez községi jegyzővé kinevezte.

Felozslásra kerülő gyár, Üzem
gépl., vasanyagberendezését legmagasabbban vállalom csak nagyban

BIRO ANDRAS
Balatonszentgyörgy

— Köszönetnyilvánítás. Minden ismerőseinknek és jóbarátainknak, akik drága jó férjem, illetve édesapjánk elhalálása felett fájdalomunkban osztottak, kegyeletüknek virággal, vagy más módon kifejezését adták, a temetés résztvevőit, ezúton is köszönetet mondok. Karcfalva, 1943. június hó 31. Ösv. Németh Jánosné és gyermekei.

Szám: 745—1943. mj.

Hirdetmény.

A Csiki Magánjavak Ideiglenes Igazgató tanácsa a 6010—1941. M. E., illetve a 31.052—1942. V. K. M. számú rendeletekben megállapított jogkörében pályázatot hirdet az 1943. évi költségvetésben felvett és a vagyoni jövedelmek terhére rendszeresített övetkező köztöltő díjak elnyerésére:

1. 2 bányász akadémiái ösztöndíj — 1300 P. 2600 Pengő.
2. 4 erdőészeti akadémiái ösztöndíj — 1300 P. 5.200 Pengő.
3. 1 gazdasági akadémiái ösztöndíj — 1300 P. 1.300 Pengő.
4. 2 műegyetemi ösztöndíj — 1.560 Pengő, 3.120 Pengő.
5. 1 községi egyetemi ösztöndíj — 1.300 P. 1.300 Pengő.
6. 2 jogtudományi ösztöndíj — 1.800 P. 2.600 Pengő.
7. 2 orvostudományi ösztöndíj — 1.820 Pengő, 3.640 Pengő.
8. 2 bölcsészettudományi ösztöndíj — 1.800 P. 2.600 Pengő.
9. 1 képróművészeti ösztöndíj — 1.300 Pengő, 1.300 Pengő.
10. 1 állatorvosi főiskolai ösztöndíj — 1.300 P. 1.300 Pengő.
11. a) a m. kir. honvéd Ludovika Akadémiánál, vagy más katonai főiskolánál 1.400 Pengő. b) valamelyik középfokú katonai iskolánál 800 Pengő. = 2.200 Pengő.
12. 1 kertészeti intézeti ösztöndíj — 650 P., 650 Pengő.
13. 2 erdőőr szaktiskolai ösztöndíj — 520 P., 1.040 Pengő.
14. 6 csikszeredei polgári leányiskola ösztöndíj — 195 P., 1.170 Pengő.
15. 10 gimnáziumi ösztöndíj — 520 Pengő, 5.200 Pengő.
16. 1 Madár Imre féle ösztöndíj — 890 P. 890 Pengő.
17. 2 posta és táviratügyi ösztöndíj — 520 P., 1.040 Pengő.
18. 2 vasúti tisztképző tanfolyamra — 520 P., 1.040 Pengő.
19. 2 felsőkereskedelmi iskolai, vagy kereskedelmi akadémiái ösztöndíj — 650 P., 1.300 Pengő.
20. 2 felső ipariiskolai ösztöndíj — 650 Pengő, 1.300 Pengő.
21. 4 ipari szakiskolai ösztöndíj — 325 P. 1.300 Pengő.
22. 5 dírtól polgári iskolai ösztöndíj — 195 Pengő, 975 Pengő.
23. 6 kintortantól képzői ösztöndíj — 390 P., 2.340 Pengő.
24. 10 csikszeredei m. kir. gazdasági szakiskola ösztöndíj — 195 P., 1.950 Pengő.
25. 17 gyergyószentmiklósi téli gazdasági iskola növendékének — 100 P., 1.700 Pengő.
26. 1 közigazgatási tanfolyam ösztöndíj — 780 P., 780 Pengő.
27. 4 róm. kat. papnevelő intézet ösztöndíj — 650 P., 2.600 Pengő.
28. 4 tanítónépző ösztöndíj — 390 Pengő, 1.560 Pengő.

A felsorolt ösztöndíjakon kívül még 20.000 Pengő külön, mint segély- és jutalom-pénz is ki fog osztatni: ebből azok részesülnek, akik ösztöndíjat azért nem kaphattak, mert azokat érdemesebb pályázóknak kellett odaitélni, de akik az ösztöndíjak elnyerésére egyébként jogosultak volna.

Az ösztöndíjak és segélypénzek elnyeréséért csak azok folyamodhatnak, akik a csiki székely határőr katonai családból való leszármásukat igazolják a tanulmányaik tekintetében legalább általános jó eredményt értek el.

A pályázati kérek beadásának határideje 1943 évi július hó 25. s azok a Csiki Magánjavak Igazgatóságához nyújtandók be, ahol az érdeklődők ezen ügyben felvilágosítást is kaphatnak.

Csikszeredea, 1943. évi július hó 25 én.
Dr. Abraham József alispán,
az igazgatótanács elnöke.

Csikszeredea megyei város polgármestere.
Szám 4587—1943.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Csikszeredea m. város polgármestere nyilvános verseny tárgyalást hirdet 7300 darab 3/4-es kockakő, 29.000 darab 26/26 cm-es, 4.400 darab 13/26 cm-es és 1.200 darab 39/26 cm. es méretű kőlap szállására.

A szállítási költségek szabványszerűen biztosítva vannak. A szállítás megkezdésének ideje, a jóváhagyás után 10 nap és a befejezése 45 nap. Az ajánlatokat a város mérnöki hivatala által kiadott ajánlati minta felhasználásával kell tenni és cégszerű aláírással kell ellátni. Az alírt ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva Csikszeredea m. városi íktörő hivatalánál, 1943 évi július hó 14 én d. s. 11 óráig kell beadni. A bányapénz, az ajánlat szerinti érték 2%-át kell letenni készpénzben, vagy egyéb értékekben a városi pénztárnál.

Az ajánlati minta és a szállítási feltételek a város mérnöki hivatalában, hivatalos órák alatt megtekinthetők és díjtalanul megszereshetők. Ajánlatot lehet tenni az összes szállítandó kömennyiségre, vagy pedig külön a kőlapokra és külön a kockakőre.

Csikszeredea, 1943. évi június hó 28-án.
Szász G. György s. k.,
polgármester.

Pályázati hirdetmény

Csikszeredea m. város községi iparos-tanonc iskolájának felügyelőbizottsága pályázatot hirdet az újonnan szervezett:

1. egy igazgatói megbizással egybekötött főhivatalos tanító,
2. egy főhivatalos tanítói állásra.

Pályázhatnak legalább népiiskolákra képezett tanítók, vagy akik a törvényben meghatározott képességgel rendelkeznek. (Iparos-tanonc Iskolák Szervezete 41. §.)

A megválasztott tanítók kötelesek magukat tovább képezni és az illetékes tanügyi hatóság felhívására megfelelő tanfolyamokat elvégezni.

A választás eredményét a V. K. M. ur hagyja jóvá. Fizetésük képesítésüknek és szolgálati idejüknek figyelembevételével lesz megállapítva, melynek 90%-a államaegély.

A 2 Pengős okmánybályaggal ellátott kérvényhez mellékelni kell a következő okmányokat:

- a) Születési anyakönyvi kivonat.
- b) Politikai megbízhatóságot igazoló hatósági erkölcsi bizonyítványt.
- c) Legújabb keletű orvosi bizonyítványt.
- d) Családi állapotot igazoló bizonyítványt.
- e) Összes működési bizonyítványait.
- f) Képességet igazoló okmányait.
- g) M. állampolgárságot igazoló bizonyítványt.
- h) Származását igazoló okmányok, esetleg nyilatkozat.

Pályázati kérelmeket az Iparos-tanonc Iskola Igazgatóságához címezve kell beküldeni.

Pályázati határidő: 1943. évi augusztus hó 1.

Felügyelő bizottság nevében:
Bakosy Károly,
elnök.

Csomagolásra régi újság kilősságra kapható Vákárnál.

Arverési hirdetmény.

Dr. Márton Gábor ügyvéd által képviselt Grünstein Adolf javára, Bora János királyi orvosi tanácsos lakos ellen 2227 P. 10 f. tőke és több követelés és járulékal erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámítással a csikszeredei kir. járásbíróaság 1942 évi Pk. — számú végzésével elrendelt kielégítési végrehajtási folyamatot szüneteltető 1943. évi május hó 20. napján elfogadott 3000 P. — állérra becsült ingóságokra a csikszeredei kir. járásbíróaság Pk. 1096/1943. sz. végzésével az arverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLII. t. o. 70 §-a alapján a következő megnevezéssel: Dr. Márton Gábor ügyvéd által képviselt Grünstein Adolf javára 2227 P. 10 f. s. jár. továbbá a foglalási jegyalkönyvből ki nem tűnt más foglaltatott javára is az arverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs. — végrehajtást szüneteltetésén, az illetékes Csikszeredei községben leendő megtartására határidőül 1943 évi július hó 10. napjának délelőtti 11 óráje tűzött ki, amikor a bíróság felajánl ingók u. m. 2 sárga ökör s egyéb ingóságokat a legelőbbet igénynek, de legalább a becser 1/3-á részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánástot írásban nem nyújtant.

Csikszeredején, 1943. évi június hó 8-án.
Mihály József,
kir. bír. végrehajtó.

2—4 középtiskolát végzett seredei vagy a környékről való egyes fiú

könyvkötőtanulónak
fizetéssel felvevő
a Vákár-nyomda, Csikszeredea.